

i den andra delen av ärendet att det i princip är olämpligt att använda värmedyna till patienter i säng. Här fanns motstridiga uppgifter huruvida kvällspersonalen muntligt hade rapporterat till nattpersonalen att kvinnan låg på värmedynan.

Klart olämpligt – men ingen påföljd

Att dynan blev kvar hela natten var klart olämpligt. Men eftersom man inte kunnat klarlägga vad som sades vid rapporteringen kunde ingen följas. •

Erinran:

Psykolog brast i terapi- uppläggnings

Psykologen var oklar i sin uppläggning av terapin, han gjorde inte någon personlighetsbedömning av patienten och skrev inget behandlingskontrakt.

Det orsakade patienten onödigt lidande, ansåg Ansvarsnämnden och tilldelade psykologen en erinran. (HSAN 2128/95)

Den 35-åriga kvinnan gick i terapi hos psykologen i drygt ett halvår.

Hon anmälde honom för att ha missbrukat sin position och hennes förtroende samt för att ha nonchalerat konsekvenserna av det. Hon berättade bl a följande.

Blev förälskad

Hon blev förälskad i psykologen och ansåg att det medförde att behandlingen misslyckats. Så efter en och en halv månad ville hon avsluta terapin men kände ingen förståelse från psykologen.

Han rodnade och stammade och sade bl a: »Det är helt OK om det skulle bli på ett annat sätt också», uppgav kvinnan, som svarade att det inte alls var OK.

Psykologen hade ändå uppmuntrat henne att fortsätta terapin hos honom. Ju mer han insisterade, desto sämre tyckte kvinnan om sig själv.

De träffades ytterligare ett antal gånger. Ett samtal handlade om hennes känslor för honom. Hon förstod ingenting av det utan tyckte det var pinsamt, kränkande och absurt.

Hon ville gå till en annan

psykolog i stället, men det tyckte inte psykologen att hon skulle göra.

Kvinnan mådde väldigt dåligt.

»Fick inga vettiga svar»

Hon ställde en rad frågor om terapin men fick inga vettiga svar av psykologen. I ett brev till denne förklarade hon att det rådde totalchaos i hennes huvud och att hon mådde sämre än innan terapin började. Hon ville ha en förklaring till vad terapin gått ut på. Hon fick inget svar.

Hon ansåg att psykologen hade lekt en katt-och-råttalek med henne genom att ha uppmuntrat hennes känslor och skapat en spänning mellan dem och därmed ökat hennes känsla av förvirring.

Sammanfattningsvis menade hon att psykologen inte hade haft en professionell hållning gentemot henne.

Psykologen bestred i ett yttrande till Ansvarsnämnden att han skulle ha gjort något fel.

Han menade att kvinnans påstående om att han sagt att det var helt OK om det blev något annat än en terapirelation mellan dem inte var riktigt. Han hade menat att det var acceptabelt om hon hade känslor för honom, men att det i sig inte var någon anledning till att avbryta terapin.

Hade misslyckats

Det stämde att han sagt att han kunde bry sig om henne och tycka om henne, inom ramen för terapin. Det gjorde han för att försöka mildra kvinnans känsla av det sexuella avvísande som ligger inbyggt i terapirelationen.

Han uppgav vidare att det varit fråga om terapi i egentlig mening enbart vid ett fåtal tillfällen. Mest hade det handlat om att försöka få till stånd grundförutsättningar för att över huvud taget kunna bedriva terapi. Tyvärr hade han misslyckats med det.

Oklar uppläggning

Ansvarsnämnden konstaterade att psykologen till en början bedömt att kvinnans symptom krävde behandling över någorlunda lång tid. Patienten samtyckte inte till det så psykologen föreslog att de skulle »ses ett tag till».

Denna oklarhet i uppläggningsavtalet av terapin och frånva-

ron av personlighetsbedömning påverkade sannolikt vad som sedan hände, menade nämnden.

Det är inte ovanligt att patienter med denna symtomatologi får en positiv överföring på behandlaren. Psykologen klarade dock inte av att handskas med att kvinnan blev förälskad i honom.

Borde upprättat ett behandlingskontrakt

Om han hade upprättat ett behandlingskontrakt med tydliga ramar, tidpunkt för behandlingen samt hur länge den skulle pågå hade han kunnat hjälpa patienten att komma till rätta med denna komplikation och också kunnat föreslå lämpliga åtgärder, menade Ansvarsnämnden.

Psykologen fick en erinran. •

Varning:

Undersköterska ordinerade och gav medicin på egen hand

Undersköterskan ordinerade och gav på egen hand medicin till en patient. För det har hon varnats av Ansvarsnämnden. (HSAN 2042/95)

Det inträffade i en gruppbostad för dementa. Det fanns ingen läkarordination eller generell behandlingsanvisning från läkare.

Socialstyrelsen, som anmälde undersköterskan, anförde bl a att hon är utbildad skötare och försteskötare. Hon har arbetat som skötare i 14 år och som föreståndare på ålderdomshem i 18 år. Hon har länge haft delegation i läkemedelshandling.

»Vid-behovs-medicin»

Under lång tid hade en sjuksköterska misstänkt att en patient fått »vid-behovs-medicin» utan ordination och utan att det antecknats och signerats på medicinlistan. Hon hade därför räknat tablettorna i förpackningarna.

Av en annan anställd fick

hon veta att undersköterskan berättat att hon till en orolig patient givit en tablett Stesolid, som hon hade tagit ur en annan patients förpackning.

Sjuksköterskan kom vid en kontrollräkning fram till att det saknades tabletter. Undersköterskan hade också tagit Sobril ur en burk med begagnade läkemedel.

Visste vad som gällde för läkemedel

Undersköterskan uppgav i ett yttrande att hon väl visste vad som gäller för läkemedelshandlingen. Hon sade också att hon inte hade delat ut medicin utan ordination vid några andra tillfällen.

Att hon inte hade kontaktat arbetsledningen vid de aktuella tillfällena förklarade hon med stress, arbetsförhållandena, dåligt förtroende för arbetsledningen samt personliga problem.

Socialstyrelsen hänvisade bl a till att man för patienternas säkerhet i samband med hantering av läkemedel utfärdar detaljerade föreskrifter och allmänna råd som gäller i kommunal hälso- och sjukvård.

I stället för att agera över sin kompetens borde undersköterskan ha kontaktat sjuksköterskan och sin arbetsledning om de problem som hon åberopade som förmildrande skäl.

När hon tog emot delegationen att ta ut, iordningställa och dela ut läkemedel var hon väl medveten om vad det innebar och vilka regler och rutiner som gällde. Hennes handlande var oacceptabelt, ansåg Socialstyrelsen.

Undersköterskan själv medgav att hon gjort fel. När man bestämde disciplinpåföljden borde man beakta hennes arbetsituation, menade hon.

Hon hade varit ensam på arbetsplatsen. Patienten hade varit ängslig och orolig.

Undersköterskan uppgav vidare att hon arbetat som föreståndare på servicehus och har kompetens att göra vissa medicinska bedömningar.

Hon var beredd att godta en erinran.

Skulle kontaktat den ansvariga

Ansvarsnämnden bestämde emellertid påföljden till en varning. När patienten var orolig skulle undersköterskan ha kontaktat den som var ansvarig för behandlingen. Att hon på egen hand ordinerade och gav patienten medicinen var ett fel som varken var ringa eller ursäktligt. •